

רבי ייסא זוטא הוה שכיח קמיה דרבי שמעון, אמר ליה. האי דכתיב (משלי י) ברכות לראש צדיק, לצדיק מיבעי ליה, מאי לראש צדיק. אמר ליה, ראש צדיק דא היא עטרה קדישא, ואוקמוה. תו, ראש צדיק, דא יעקב, דאיהו נטיל ברכאן, ונגיד לון לצדיק, ומתמן אזדריקו לכל עיבר, ומתברכן פלהו עלמין.

אבל הא אוקימנא, ברכות לראש צדיק, (ראש) צדיק אקרי, ההוא אתר (ס"א ל"ג רישא) דברית, דמניה נפקין מבויעין לבר, נוקבא דקיסטא דחמרא נפיק מניה, איהו רישא. כף ראש צדיק, ההוא אתר, פד זריק מבויעין לנוקבא, אקרי ראש צדיק. צדיק איהו ראש (נ"א רישא לכל ברכאן) בגין דכל ברכאן ביה שריין. תו, ההוא בר נש, דזכי למנטר את קיימא קדישא, ועביד פקודי דאורייתא, צדיק אקרי, ומרישיה ועד רגלוי הכי אקרי. וכד ברכאן נגדין לעלמא, שריין על רישיה, ומניה קיימי ברכאן לעלמא, בבנין קדישין זכאין דאוקים.

רבי ייסא תו שאיל ואמר, (תהלים לו) פתיב נער הייתי גם זקנתי וגו'. האי קרא אוקמוה דשרו דעלמא אמרו, איהו אמרו בחכמתא, יתיר ממה דחשבין בני נשא. אמר ליה, ברי יאות הוא, דהא ביחודא קדישא אתמר נער הייתי גם זקנתי והכי הוא. (תהלים לו) ולא ראיתי צדיק נעזב, דא הוא שבחא דיחודא, דלא אשתפח יום בלא לילה. דהא לילה ביה אשתפח תדירא, וצדיק אחיד לעילא ואחיד לתתא.

וזרעו מבקש לחם, מאי הוא. אלא, בשעתא דזריק ואתנגיד זרעא, לא תבע

רבי ייסא הקטן היה מצוי לפני רבי שמעון. אמר לו, זה שפתיב (משלי י) ברכות לראש צדיק, היה צריך להיות לצדיק, מה זה לראש צדיק? אמר לו, ראש צדיק זו היא העטרה הקדושה, ובארוה. עוד, ראש צדיק זה יעקב, שנטל את הברכות והשפיע אותם לצדיק, ומשם נזרקו לכל עבר, וכל העולמות מתברכים.

אבל הנה בארנו, ברכות לראש צדיק - (ראש) צדיק נקרא אותו המקום (ראש) של הברית, שממנו יוצאים מעינות החוצה. הנקב של הפד שיוצא ממנו היין הוא הראש, כף ראש צדיק, אותו מקום, כשזרק מעינות לנקבה, נקרא ראש צדיק. הצדיק הוא ראש (ראש לכל הברכות) משום שכל הברכות שריות בו.

עוד, אותו האדם שזוכה לשמר את אות ברית הקדש ועושה את מצוות התורה נקרא צדיק, ומראשו ועד רגלו כף נקרא. וכשהברכות שופעות לעולם, הן שורות על ראשו, וממנו עומדות הברכות לעולם בבנים הקדושים הצדיקים שהקים.

עוד שאל רבי ייסא ואמר, פתיב נער (תהלים לו) גם זקנתי וגו'. הפסוק הזה פרושהו ששרו של עולם אמר אותו. הוא אמר אותו בחכמה יותר ממה שחושבים בני אדם. אמר לו, בני, יפה הוא, שהרי ביחוד הקדוש נאמר נער הייתי גם זקנתי. וכך הוא, ולא ראיתי צדיק נעזב - זה השבח של היחוד שלא נמצא יום ללא לילה, שהנה הלילה תמיד נמצא בו, והצדיק אחוז למעלה ואחוז למטה.

וזרעו מבקש לחם, מה הוא? אלא בשעה שזורק ונשפע הנרע,